

La fàbrica del Salt

PATRIMONI CIUTADANER. La fàbrica del Salt, que en els vuitanta havia contingut l'empresa de cintes elàstiques "La araña", és un edifici industrial tipic de pisos amb coberta a doble vessant i una gran xemeneia. Actualment s'utilitza com a mesquita.

Foto: Francesc Rubí

És l'únic exemple que ens queda de l'antic barri industrial del voltant del torrent de sant Ignasi, avui dia cobert per la via del mateix nom, en el qual hi havia hagut cinc grans fàbriques i molts petits tallers i instal·lacions. És l'última indústria gran de la zona i es va aixecar el 1862, aprofitant el salt d'aigua del molí del salt, propietat de la Sèquia de Manresa.

És una fàbrica de planta baixa, dos pisos i un soterrani de gairebé 1.000 metres quadrats de superfície. La coberta és a dues aigües i conserva la gran xemeneia. L'interior està dividit en 4 crugies paral·leles a la façana principal, amb tres alineacions de nou columnes. L'estructura vertical està formada per columnes de ferro colat revestides de formigó i laparet de càrrega és de paredat ordinari. L'estructura horitzontal és de jàsseres metàl·liques d'acer i de voltes catalanes de maó. El soterrani té un entramat de voltes i túnels molt interessant que conté la turbina hidràulica. La façana és de paredat vist amb grans finestres amb brancals de maó i pedra a les plantes primera i segona. Els arcs de les finestres són rebaixats de maó. La façana posterior o nord no existeix perquè és la part que s'havia eixamplat a primers del segle XX i només s'hi veuen parets interiors en runes. A la cantonada sud-oest encara es pot observar les restes d'una antiga façana modernista.

Forma part del catàleg de Manresa perquè és l'únic referent del passat industrial del torrent de sant Ignasi. El seu valor principal és la tipologia de fàbrica de pisos que ha quedat integrada en un nou ordenament urbanístic al costat de nous edificis, el pont metàl·lic entre el barri antic i les Escodines i que ha comportat la consolidació i manteniment de la xemeneia. Fou construïda pel fabricant Josep Pons i Enrich per fer filats i teixits de cotó i ha funcionat, amb diferents propietaris, fins als anys noranta.

PER SABER-NE MÉS:

Llorenç Ferrer: "Retornant a la Sèquia. Els usos industrials de la Sèquia de Manresa a la segona meitat del segle XIX", Col·loqui Internacional Irrigació, energia i abastament d'aigua: els canals a Europa al·Edat Mitja, Manresa, novembre de 2004.

Ramon Gumà: "Origen i evolució de les tipologies edificatòries i característiques constructives dels edificis de la indústria tèxtil a Catalunya (període 1818-1925)", Universitat Politècnica de Catalunya, Barcelona, 1996.

Àngels Solà: "Aigua, indústria i fabricants a Manresa" (1759-1860), Centre d'Estudis del Bages, 2004.

